

kan have — bliver det Overflydende, indtil nærmere Bestemmelse ved særlig Lov tages, at frugtbargjøre. Jeg skal tillade mig at bemærke, at man kan være uenig om, hvor hurtigt eller hvor sent den Tid vil komme, eller om at den overhovedet vil komme, da der vil være Overflud, men saa Meget er sikkert, at den ikke vil komme i de nærmeste 10 Aar, og den kommer maaffe aldrig. Da denne Sag først var for, fandt man netop, at der var saa megen Trang til at viske for de kirkelige Formaal, at man, langt fra at vente sig noget Udbytte, tværtimod var forberedt paa at maatte udrede yderligere Tilflud, og det uagtet man den Gang vilde fastholde, at Offeret skulde afløses med en bestemt Sum, hvorom der ikke længer er Tale. Man kan, som sagt, have forskellige Meninger om, naar den nævnte Tid vil komme, men saa meget er uimodsigeligt, at der ikke er Udfigt til, at man, før denne Lov næste Gang skal for, vil komme i det Tilfælde at skulle tage Bestemmelse om Overfludet. Der er altsaa ikke Udfigt til, at det Tidspunkt kommer i en nær Fremtid, og maaffe kommer det aldrig, men kommer det Tidspunkt, da man skal tage Beslutning om Overfludet i en Retning, der ikke kan henføres under de kirkelige Forhold, vil dette Spørgsmaals Løsning jo blive betroet til Lovgivningsmagten, ved hvilken ogsaa Folkethinget udøver sin Indflydelse, og derfor forekommer det mig, at den paagjældende Bestemmelse ikke i nogen væsentlig Grad kan formindste den Glæde, som jeg mener, der maatte føles fra Folkethingets Side og særlig fra det ærede Medlems Side, ved at se dette Budget for Kirken holde sit Indtog paa Finantsloven. Andre vilde maaffe se med mindre Glæde derpaa, og jeg vil til dem regne Kirkeministeren selv, der, betragtet fra et menneskeligt Standpunkt, sikkert nok vil komme til at mærke Virningerne af den Forandring, der da vil indtræde. Jeg vil ikke gjøre mig til en saadan stadig Lovtaler over Folkethinget paa Andres Beføstning, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther) har en slem Tilbøielighed til; men jeg vil blot holde mig til det One, at jeg, hvad jeg ogsaa tidligere har udtalt, har Tro til, at Folkethinget

i det Hele og i det Væsentlige — ikke i alt Muligt, som det ærede Medlem udtalte — vil gaa ind paa, hvad der maa anses for billigt, men jeg tror dog, Alle maa erkende, at det er uendeligt lettere for en Kirkebestyrelse, saaledes som Forholdet nu er givet, at kunne fyldestgjøre, hvad den maatte anse for at være det Rigtige. Den har da i alt Fald ikke de Kampe at bestaa, der ellers maa gaa forud, thi om vi ogsaa gaa ud fra, at Folkethinget, om ikke altid — det er formeget sagt —, men saa godt som altid naaer det Rette, sker det dog ikke uden temmelig alvorlige og temmelig langvarige Kampe. Derfor er man fri under den nuværende Tilstand, og derfor tror jeg ganske sikkert at kunne sige, at den Forandring, hvorom her er Spørgsmaal, maa siges at være imødekommende imod den Anskuelse, som gaar ud paa, at de kirkelige Formaal ere af en saadan Betydning, at det maa anses for rigtigt, at Folkethinget og Rigsdagen i det Hele faar sin Indflydelse derpaa, idet Forholdet derved i mange Henseender vil blive vanskeliggjort for Kirkebestyrelsen:

Den midlertidige Ordfører:

Overfor den høitagtede Kirkeminister skal jeg ikke opholde mig længe ved det, som for mig for Diebliffet er Hovedhindringen for at tiltræde et Lovforslag, hvorefter man lønner Præsterne med Byg og ikke med Penge. Den høitagtede Minister indrømmede jo, at de Erfaringer, man kommer til ved at bevæge sig mellem Befolkningen, kunne være forskellige, og det forekommer mig saa selvfølgelig, at det vilde være ganske overraskende, hvis det skulde være anderledes, end at den høitagtede Kirkeminister maa have gjort modsatte Erfaringer af dem, jeg har gjort; thi vor Dmgangskreds er jo saa fuldstændig forskjellig, at ogsaa vore Erfaringer nødvendigvis maa gaa i modsat Retning. Naar geistlige Embedsmænd henvende sig til deres Foresatte, den høitagtede Kirkeminister, og de vide, hvorledes han har stillet sig til Loven baade i Kirkekommissionen og som Minister her i Thinget, saa er det en Selvfølge, at det skulde være meget selvstændige og sjældne Embedsmænd, som lige overfor ham ikke skulde udtale den samme Me-